

Костанда І. О.

Київський національний лінгвістичний університет

КРОС-КУЛЬТУРНА ВЗАЄМОДІЯ: ВПЛИВ КИТАЙСЬКОЇ КЛАСИЧНОЇ ПОЕЗІЇ НА ТВОРЧІСТЬ КОРЕЙСЬКОГО ПОЕТА ЧХВЕ ЧХІВОНА (최치원)

Ця наукова стаття розглядає крос-культурну взаємодію між китайською класичною поезією і творчістю відомого корейського поета Чхве Чхівона. Автор досліджує вплив китайської поезії на літературну традицію Кореї упродовж різних історичних періодів, зосереджуючись на особливостях цієї взаємодії за часів корейської династії Сілла. В статті детально розглядаються ключові аспекти китайської поетичної традиції, які могли вплинути на творчість Чхве Чхівона, включаючи мовні та структурні аспекти поезії. Чхве Чхівон – корейський поет і літератор, який мав великий вплив на корейську літературу та відомий своїми віршами часів корейської династії Сілла. Стаття розглядає життєвий та літературний шлях Чхве Чхівона, включаючи його подорожі до китайської імперії Тан, участь в іспитах і службу в державних установах. Дослідження виявляє важливі аспекти впливу китайської класичної поезії на творчість корейського поета, а також роль культурних обмінів у розвитку літературних традицій. Аналізується, як китайська поезія стала джерелом натхнення для корейських поетів та те, як вона вплинула на розвиток корейської поетичної форми. Актуальність дослідження обумовлена потребою у розширенні та поглибленні знань про історію літератури та культури, а також підвищенням інтересом до міжкультурної взаємодії та культурної спадщини в умовах глобалізації. Стаття не лише досліджує вплив китайської класичної поезії на творчість корейського поета Чхве Чхівона, але й показує, що міжкультурна взаємодія в літературі є важливим аспектом розвитку та збереження культурних традицій. Ця стаття дозволяє розглянути специфіку взаємодії між Китаєм і Кореєю в літературній сфері та виявити новаторські елементи, які запровадив Чхве Чхівон у своїй творчості. Подальші дослідження у цій області можуть сприяти глибшому розумінню культурної спадщини та інтелектуальних обмінів між різними країнами та народами. Крім того, вони можуть допомогти відкрити нові шляхи для міжнародного співробітництва та культурного обміну, сприяючи тим самим збереженню та розвитку різноманітних культурних традицій у світі, який стає все більш глобалізованим.

Ключові слова: веньянь, давньокорейська література, давньокитайська література, Чхве Чхівон, крос-культурна взаємодія, епоха Сілла, доба Тан.

Постановка проблеми. Культурні обміни та міжкультурні впливи завжди відігравали важливу роль у розвитку літературних традицій. Одним з найцікавіших та значущих прикладів таких впливів є вплив китайської поезії на корейську літературну традицію. Китайська класична поезія суттєво вплинула на літературну та культурну історію Кореї упродовж багатьох століть. Цей вплив виявлявся як у мові та структурі корейських віршів, так і в ідеях, що проникли у корейське суспільство через переклади та адаптації китайських літературних творів.

Перші свідчення взаємодії між Китаєм і Кореєю в галузі літератури сягають ще періоду Трьох царств (220–668 рр. н.е.). У цей період Корея була під сильним впливом китайської культури, а китайська поезія стала надійним джерелом

натхнення для корейських поетів. Однак справжній зеніт цього впливу настав в епоху Сілла (신라, 57 до н.е. – 935 р. н.е.), коли Корея встановила тісні культурні та торговельні взаємовідносини з Китаєм.

Значення китайської класичної поезії в Кореї було багатогранним. По-перше, вона служила зразком для розвитку корейської поезії та структури віршів. Китайська поезія була багата на традиції та стилі, які стимулювали творчість корейських поетів та допомагали їм розробляти власні поетичні форми.

У даній статті ми зосередимось на огляді ключових аспектів китайської поетичної традиції та поетів, які могли суттєво вплинути на Чхве Чхівона, відомого корейського поета, вченого і літератора, відомого своїми віршами за періоду

корейської династії Сілла. Відомості про життя Чхе Чхівона в «Великому словнику китайських та іноземних видатних людей» («中外人名大辭典») обмежуються короткими згадками про його подорожі до Тан (китайської імперії), здачу іспитів і службу в державних установах, і навіть дати його народження і смерті не вказані. У словнику «Море слів» («辞海»), опублікованому у 1979 році, перший розділ про корейську літературу присвячений Чхе Чхівону, але й тут вказано лише рік його народження, а відомості про його життя подані коротко. Для отримання більш докладних відомостей необхідно звертатися до автобіографії Чхе Чхівона, яка, можливо, міститься в його збірці віршів «Орання пером в саду камелій» («桂苑笔耕集»). В корейській історії та літературі зазвичай згадують його ім'я та творчість, але детальних описів про нього не так багато. Можливо, це пов'язано з мовними та джерельними обмеженнями: єдина існуюча колекція його творів написана класичною китайською мовою. Тож, як бачимо, дослідження, присвячені життю та творчості Чхе Чхівон, є досить обмеженими, оскільки вони у цій галузі були досить рідкісними.

Актуальність дослідження випливає з необхідності українського сходознавства у розширенні та поглибленні знань про історію літератури та культури, а також міжкультурного взаємодії та глибокого дослідження культур. У світі, де глобалізація та міжнародна взаємодія стають нормою, існує зростаючий попит на дослідження, які сприяють розвитку взаєморозуміння між культурами та країнами. Дослідження впливу китайської класичної поезії на корейську літературу є відповіддю на цей запит. Також актуальним є збереження культурної спадщини: культурна спадщина має критичне значення для збагачення культурного діалогу та поваги до історичних коренів. Дослідження подібних впливів сприяє збереженню та розумінню культурних традицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Американська вчена Раян Кі С. (Ryang Key S.) у 1996 р. опублікувала статтю у «Journal of Modern Korean Studies» присвячену Чхе Чхівону, проте вона розглядала його здебільшого, як корейського політичного діяча, не акцентуючи увагу на його творчість. Девід А. Мейсон (David A. Mason), американський вчений, професор в Університеті Седжонг у Сеулі, у 2016 році опублікував книгу «Самотній мудрець: глибоке життя, мудрість і спадщина корейського «Го-ун» Чхе Чхівона» («Solitary Sage: The Profound Life, Wisdom and Legacy of Korea's "Go-un" Choe Chi-

won»). У своїй праці він розглядає Чхе Чхівона через його вплив на Корею, як філософа і вченого, котрий марно намагався покращити управління своєї країни, та зумів залишив свій слід в пам'яті народу Кореї. Більша частина досліджень присвячених Чхе Чхівону опублікована в Китаї і Кореї, частину з них використано у цьому дослідженні. Проте відсутні дослідження які повноцінно досліджують поетичний спадок Чхе Чхівона через вплив на нього китайської класичної поезії. В українському корезнавстві статей присвячених Чхе Чхівону нами не було помічено.

Мета статті полягає в комплексному аналізі впливу китайської класичної поезії на творчість корейського поета Чхе Чхівона. Для досягнення цієї мети будуть виконані наступні завдання:

вивчення біографії та творчої спадщини Чхе Чхівона;

дослідження ключових рис та характеристик китайської поезії з метою визначення впливу конкретних китайських поетів і творів на творчість Чхе Чхівона;

виокремлення та аналіз новацій та змін, які вніс Чхе Чхівон у свою творчість;

порівняти структуру, тематику та стиль поезії Чхе Чхівона з китайськими зразками, виявивши схожості та відмінності;

розглянути культурні та історичні аспекти, які вплинули на сприйняття та адаптацію китайської поезії в корейському контексті.

Новизна дослідження полягає в глибокому та систематичному аналізі впливу китайської класичної поезії на творчість корейського поета Чхе Чхівона, що дозволяє виявити неочевидні аспекти міжкультурної взаємодії.

Предмет дослідження – це взаємозв'язок між китайською класичною поезією та творчістю корейського поета Чхе Чхівона. Ми досліджуємо, як китайська поезія впливала на структуру, стиль і тематику його віршів, а також які новаторські елементи і ідеї Чхе Чхівон адаптував з китайської поезії в корейський літературний контекст.

Об'єкт дослідження – творчість Чхе Чхівона, включаючи його поетичні твори, структуру віршів, вибір тем і мотивів. Ми аналізуємо, які конкретні аспекти китайської класичної поезії справили найбільший вплив на цей об'єкт дослідження.

Для проведення нашого дослідження були використані такі методи:

– літературний аналіз: проведено аналіз структури, стилю, тематики та мовних особливостей віршів Чхе Чхівона;

– компаративний аналіз: здійснено порівняльний аналіз віршів Чхве Чхивона та творів китайських поетів, особлива увага приділена виявленню схожих мотивів, аналогічної структури віршів, тематики та лексичних оборотів;

– контекстуальний аналіз: розглянуто соціокультурний контекст Кореї та Китаю за епохи, яка цікавить наше дослідження, з урахуванням таких факторів, як релігійні переконання, філософські доктрини та політичні події, які могли вплинути на сприйняття та інтерпретацію поезії;

– семіотичний аналіз: було проведено аналіз символів, що використовуються у віршах Чхве Чхивона та китайських поетичних творах з метою виявлення запозичених символів з китайської поезії та змін їхніх значень у контексті творчості корейського поета.

Виклад основного матеріалу:

1. Біографія та творча спадщина Чхве Чхивона

Чхве Чхивон (최치원), також відомий в Китаї як Цуй Чжиюань (崔致远) був видатним поетом та літературним діячем наприкінці епохи Тан періоду правління імператора Сі-цзун (僖宗, 862–868 pp.). Ім'я Чхве Чхивона, записане ієрогліфами, дослівно перекладається як «[людина, що] приїхала здалеку» [5]. Цей переклад має символічне значення, оскільки вказує на те, що в 12-річному віці він покинув свою батьківщину, Корею, і вирушив на навчання до Китаю. Крім того, він обрав собі прізвище «одинок хмара» (孤云), що відображає його внутрішній стан як особи, котра живе у чужій країні. Існують версії, що вибір образу одинокої хмари було обрано під впливом поезії Тао Юаньміна (陶淵明, 365–472 pp.), а саме зі строфи вірша «Оспівую бідного лицаря» («咏贫士»): «Кожен з десяти тисяч кланів має свою опору, тільки у сиротливої хмаринки нема підтримки» («万族各有托, 孤云独无依») [6].

Незважаючи на важливий внесок у літературу того часу, біографічні відомості про нього дуже обмежені, і єдину існуючу згадку про нього можна знайти в «Новій історії Тан» («新唐书·艺文志»), де стверджується, що він створив однотомний збірник віршів під назвою «Орання пером в саду камелій» («桂苑笔耕集»). Чхве Чхивон вважався майстром поетичного мистецтва в стилі «римованої прози» (骈文). Нажаль, його праця «Збірка текстів силою» («四六集») була втрачена, і єдиним збереженим твором цього поета є «Орання пером в саду камелій» («桂苑笔耕集»), що складається з двадцяти томів [1]. Пізніше це твір був включений до «Зібрання чотирьох книг» («四部丛刊»),

що підкреслює його літературну цінність та важливість в контексті китайської культурної спадщини.

Дуже цікаво, що в збірник «Повне зібрання танських віршів» («全唐诗»), складена на початку періоду Цін (清朝, 1636–1912 pp.), не міститься жодного вірша, автором якого був би Чхве Чхивон. Японський літературознавець Шанмаохе Шинін (上毛河世宁) провів обширні дослідження та підготував працю під назвою «Повне зібрання віршів доби Тан» («全唐诗逸») у трьох томах. Вона включала одну чотиристопну строфу Чхве Чхивона і фрагменти з семи його віршів, знайдених у різних джерелах, таких як «Тисяча років найкращих віршів» («千载佳句») і «Розмови про поетів Сходу» («东人诗话») [3]. Як бачимо, китайська літературна критика періоду Тан не приділяла надмірної уваги цьому поету, незважаючи на його значущий внесок у літературу цього періоду.

Чхве Чхивон, народився у 857 році в скромній корейській аристократичній родині. Його особа завжди привертала підвищену увагу у наукових колах Кореї, де він розглядається як піонер китайської літературної традиції Корейського півострову [7]. У віці дванадцяти років він вирушив до Китаю в період правління імператора Сян Цзуня (咸通) у 868 році. Варто відзначити, що після об'єднання Корейського півострова під владою королівства Сілли (신라), обмін культурними та освітніми цінностями між Китаєм та Кореєю процвітав, і китайська культура активно проникала в корейське середовище. Влада Сілли також активно відправляла своїх учнів до Китаю для вивчення науки та культури. Тогочасна імперія Тан була однією з найпотужніших імперій у світі, володіла великими територіями, багатими на ресурси та розвинутою культурою. Вона відзначалася відкритим та толерантним підходом до прийому іноземних студентів, дозволяючи їм складати імператорські екзамени та отримувати звання та посади. Цих студентів, відомих як «гостьові цзіньши» (宾贡进士) або «приїжджі цзіньчши», політика імперії масово приваблювала для навчання та дослідження мистецтв та науки. Вони навчались в відомій Державній Академії (国子监), яка мала встановлену міжнародну репутацію як тогочасний вищий навчальний заклад.

Історичні джерела свідчать про потужність Державної Академії, яка могла приймати понад три тисячі студентів, включаючи численних іноземних студентів, зокрема з королівства Сілла та Японії. Фінансову підтримку для іноземних студентів надавала переважно сама імперія Тан, але навіть ті,

хто прибував за власні кошти, могли розраховувати на певний рівень фінансової допомоги [6].

Важливо зауважити, що у період з 788 по 821 роки багато корейських студентів навчалися в Китаї, проходячи освітній процес. Чхе Чхівон виділявся серед них як один із найактивніших і продуктивних учнів, створюючи обширний корпус літературних творів, включаючи вірші та прозу. Його особистість і творчість можна обґрунтовано розглядати як двоєдину, цікаву як для Кореї, так і для Китаю.

Успішне завершення екзамену в 874 році та присвоєння йому найвищого вченого звання цзіньши (進士) відображає його видатні досягнення в галузі освіти та літератури на той момент, враховуючи, що він вже створив значну кількість творів, як віршів, так і прози. Після успішної здачі державних екзаменів Чхе Чхівон не обмежився лише цим важливим досягненням та не повернувся на батьківщину, віддавши перевагу залишитися в імперії Тан з метою подальшого професійного та особистісного розвитку. Його прагнення та життєві амбіції були ширше спрямовані. Згідно з положеннями імперії Тан, після отримання звання «цзіньши іноземець» (賓貢進士) для початку державної служби було необхідно пройти дворічний курс додаткової кваліфікації у міністерстві [5].

У цей проміжок часу, між закінченням іспитів і початком державної служби, Чхе Чхівон втратив державну підтримку, оскільки його статус як студента-іноземця був припинений, що призвело до виснаження його обмежених фінансових ресурсів. У кінцевому підсумку, взимку 876 року, Чхе Чхівон був призначений на посаду магістрата округу Лішуй (溧水縣尉). Упродовж трьох років виконання обов'язків магістрата у нього покращилось фінансове становище, з'явилося більше вільного часу, що дозволило йому активно займатися літературною діяльністю. Важливо відзначити, що Чхе Чхівон, дотримуючись вчення Конфуція, інтегрував у свою філософію наступний вислів: «Якщо, вирівнюючи землю, я висипаю спочатку лише один кошик, то це буде просування вперед, яке залежить лише від мене» («譬如平地，虽覆一篑，进，吾往也»). Пізніше він зібрав свої вірші, створені під час його служби в Лішуй, в збірку, який отримав назву «Зібрання Чжуншань Фукуй» («中山覆篑集») [7]. На жаль, ця збірка пізніше була втрачена.

У 880 році Чхе Чхівон завершив свій строк державної служби і вирішив повернутися на захід, до Чан'аню (長安). Однак у цей час поча-

лося повстання Хуан Чао (黃巢), і повстанські війська рушилися до річки Цайши (采石), знищуючи все на своєму шляху, включаючи форт Тунгуань (潼关), котрий раніше вважався неприступним. Чан'ань також опинився під загрозою захоплення. Чхе Чхівон зрозумів, що його спроба повернутися на захід є марною, і йому довелося шукати нові можливості.

Після рекомендації та представлення своєї кандидатури другом на ім'я Гу Юн (顧芸), Чхе Чхівон був прийнятий на державну службу під керівництвом Гао Пяна (高骈, 821–887 pp.) у Янчжоу (揚州) [7]. Незважаючи на нестабільні часи великої династії Тан, Янчжоу залишався багатим і процвітаючим регіоном, з активною торгівлею, багатством і культурним розмаїттям, включаючи чудову музику та зустрічі талановитих літераторів. Для Чхе Чхівона це був період найвищого особистого розвитку і блиску його літературної кар'єри. Гао Пян, відомий видатний полководець і літератор, запросив Чхе Чхівона, який мав видатні літературні здібності, до свого інтелектуального оточення. Під його керівництвом Чхе Чхівон фактично виконував обов'язки особистого секретаря та консультанта, надаючи підтримку у складанні різних документів, включно з указами, листами та запитамі, незважаючи на свої амбіції до самостійної кар'єри та досягнень в літературі. У травні 881 року Гао Пян очолив армію і вирушив проти повстанців, очолюваних Хуан Чао. Чхе Чхівон написав відомий «Наказ щодо боротьби з Хуан Чао» («檄黃巢書»), який став досить знаменитим і навіть отримав за нього звання «Червоної сумки з рибами» («賜緋魚袋») [4]. У цьому наказі міститься така фраза: «Не лише мешканці всього світу очікують покарання Хуан Чао, а й духи померлих, що перебувають у підземному світі, радяться щодо його неодмінного покарання». Тон та зміст цієї фрази були настільки суворими і рішучими, що навіть Хуан Чао відчув страх перед помстою, що наближалася. У період занепаду Пізньої Тан політична ситуація стала ще напруженішою, а повстання Хуан Чао тільки загострило кризу великої імперії. Чхе Чхівон опинився втягнутим у багато внутрішніх конфліктів і дилем. Зокрема, він, з одного боку, відчував глибоку вдячність перед Гао Пяном за його підтримку та рекомендації, які дозволили йому досягти успіхів на державній службі, підвищити свій статус і репутацію та реалізувати свої ідеали служіння державі в чужій країні. З іншого боку, в більш пізній період життя Гао Пян взяв під свій контроль військові сили і розширив свою

владу в регіоні. Також після певних нещасних подій схилився до забобонів і поклоніння культу святих, що виявилось несумісним із переконаннями і ідеалами Чхе Чхівона. У періоди нестабільності і політичних змін, Чхе Чхівон почав розглядати можливість повернення на батьківщину. У 885 році він повернувся до королівства Сілла. По поверненню він продовжив свою активну літературну діяльність, створюючи більш розгорнуті твори. Історичні джерела Сілли свідчать, що він написав такі роботи, як «Збірка віршів у стилі сі-лю» («四六集»), «Орання пером в саду камелій» («桂苑笔耕集») та «Збірка творів» («文集»), які включали в себе тридцять томів, хоча всі ці твори також були втрачені [2, с. 51]. У 893 році, за вказівкою королеви Чинсон (진성, 865–897 pp.), Чхе Чхівон знову відвідав Тан у якості посланця з метою продовження культурного обміну між двома країнами. Після повернення він представив королеві десять порад щодо актуальних питань, і хоча не всі з них були повністю реалізовані, та це свідчить про його глибокий інтерес до державної політики.

У 899 році, у віці сорока років, Чхе Чхівон завершив свою державну службу і вийшов у відставку. З цього моменту він відмовився від політичних обов'язків та мирської суєти. За легендою, він помер у 951 році, і був посмертно возведений в сан Веньчан-хоу (文昌侯) [5].

Збірка віршів під назвою «Сад Гвей» був створений Чхе Чхівонем упродовж чотирьох років його перебування в Хуайнані (淮南). У цій збірці багато текстів представляють собою офіційні документи, такі як привітання, звіти і записки, які були складені Чхе Чхівонем як державним службовцем. Щодо поезії в «Саду Гвей», можна виділити дві основні категорії. Перша категорія включає вірші, присвячені хвалі заслуг та досягнень Гао Пяня. Ця частина містить тридцять віршів, в яких Чхе Чхівон порівнює свого начальника з відомими героями і військовими вождями, описуючи його тактичні здібності, літературну майстерність, а також вміння керувати армією.

Друга категорія віршів у збірці включає прощальні вірші та вірші, присвячені природі, які виділяються своєю широкосердністю та художньою цінністю.

2. Порівняльний аналіз структурних особливостей класичної китайської поезії форми «ши» і віршів Чхе Чхівона

Поезія Чхе Чхівона визначається виразністю та глибоким змістом, і вважається значущою складовою як китайської, так і корейської літературної

спадщини. Тому для визначення впливу китайської літературної традиції віршування належить ретельно вивчити і проаналізувати структурні аспекти віршів Чхе Чхівона. Так, структура танських віршів визначається двома основними параметрами: кількістю рядків та кількістю ієрогліфів у кожному рядку. Таким чином, класифікація танських віршів передбачає наявність 4 або 8 рядків і зазвичай 5 або 7 ієрогліфів у кожному рядку. На основі аналізу структури віршів Чхе Чхівона, до якого було залучено 86 віршів, які на цей час складають літературний спадок поета, можна відзначити відповідність цим параметрам, оскільки вони також включають в себе або 4, або 8 рядків та, як правило, дотримуються відповідної кількості ієрогліфів у кожному рядку, що вказує на слідування класичним китайським традиціям віршування доби Тан.

Стиль танських віршів традиційно визначається складною структурою, яка включає чотири двовірші, кожен із яких має власну функцію. Перший двовірш, відомий як «首联» або первісний двовірш, відкриває тему вірша. Наступний двовірш, називається «颌联» або другий двовірш, має виконувати певні вимоги щодо вживання паралелізму та антитези, а також розкривати тему через асоціативні зв'язки. Наступний двовірш, відомий як «颈联» або третій двовірш, також повинен використовувати паралелізм та антитезу та розкривати тему через асоціативні зв'язки. Іншими словами, третій і четвертий рядки створюють образи та асоціації, які виражаються за допомогою традиційних стилістичних засобів китайської поезії, таких як паралелізм, символи, алегорії, перифраз, аллюзії та інші. Четвертий двовірш, відомий як «尾联» або останній двовірш, має завершувати вірш і, в більшості випадків, спрямовувати думки та ідеї, які залишаються у читача після прочитання вірша, надихаючи його на подальше обмірковування. У віршах Чхе Чхівона цей розподіл не завжди дотримується так жорстко. Оскільки масштаби цього дослідження не дозволяють навести всі приклади, ми обмежимося одним ілюстративним зразком: віршем «秋夜雨中» («У дощову осінню ніч»):

*Пізня осінь, і вітер вже гірко співає,
Справжніх друзів у світі, дійсно, мало хто має.
Третя варта, за вікнами дощ ллє і ллє,
Лампа. Звідси за тисячу лі летить серце моє* [3].

Як можна побачити із змісту, цей вірш складається із 4 рядків, але рядки не поділяються на чіткі двовірші за визначеними функціями, також тема

розкривається через пряме зображення атрибутів осінньої дошової ночі, та прямо вказано на думки та почуття автора. Такий підхід дозволяє поетові виразити свої думки та емоції більш вільно, не обмежуючись жорсткими межами структури.

Одна з характерних рис танських віршів – використання паралелізму. Цей літературний прийом зазвичай вживається у другому та третьому дво-віршах для підсилення образів або ідей. У віршах Чхве Чхівона, хоча паралелізм може використовуватися, але він не завжди обов'язковий та не обмежує автора. Поет має велику свободу в обранні літературних засобів для вираження своїх почуттів та думок. Отже, вірші Чхве Чхівона, хоч і дотримуються деяких загальних структурних принципів танських віршів, виявляють індивідуальний підхід та авторську вільність в організації своїх творів. Це дозволяє поетові виразити свої думки та емоції більш вільно та експресивно, створюючи власний унікальний стиль в поезії.

3. Компаративний огляд тематики класичної поезії форми «ши» та творів Чхве Чхівона

У танській поезії, дослідники виділяють кілька характерних тем. Перша тема – це природа і поет, де використовуються природні образи для вираження внутрішніх почуттів. Друга тема – втеча від світу, що відображає бажання відірватися від повсякденних турбот і відчуття духовну свободу. Третя тема стосується стосунків з друзями, в ній висловлюється прихильність та дружба, а також роздуми про важливість міжособистісних зв'язків. Четверта тема – це чужина, яка вказує на відчуття віддаленості від рідного місця та прагнення повернутися до нього. П'ята тема розглядає молодість і старість як важливі аспекти життя та поступове старіння. Шоста тема – це тлінність буття, яка відображає роздуми про непостійність життя і минуцність моменту. Сьома тема – це співвідношення між минулим і вічним, де поети досліджують вічні цінності та їх взаємодію з мінливим світом. Окремі теми також включають символи хризантем, чаю, місяця та вина, які надають поезії глибину та значущість. Остання тема стосується проблеми задоволень і важливості розуміння аспектів розкоші в житті. На додаток, є тема наближення старості поета, яка відображає смуток та роздуми через це та питання неповернення до юності.

Всі твори Чхве Чхівона можна класифікувати за п'ятьма основними категоріями згідно їх тематики. Перша категорія включає ліричні вірші, де автор виражає свою ностальгію за рідною землею, такі як «Осінній вечір під дощем» (秋夜雨中),

«Розмова з друзями з рідного місця в горах Шаньян» (山阳与乡友话别), «Східний вітер» (东风), «Послання великому воєводі Ченьцюйну» (陈情上太尉) та інші [1].

Другий тип віршів відображає критику сучасної реальності і включає такі твори, як «Дівчина з Цзяннань» (江南女), «Давній смисл» (古意), «Узгір'я і натхнення» (离兴), «Квітка соняшника» (蜀葵花) та інші [1].

Третя категорія віршів описує природні краси та пейзажі. Наприклад, під час своєї подорожі в Шандун автор написав вірші, які передають зображення природи цього місця, такі як «Кам'яні вершини» («石峰»), «Припливи» («潮浪»), «Піщаний берег» («沙汀»), «Дика пожежа» («野烧»), «Жайворонок» («杜鹃»), «Чайка» («海鸥»), «Небезпечні скелі на вершині гори» («山顶危石»), «Низьке соснове дерево на камені» («石上矮松»), «Червоне дерево з червоними листями» («红叶树»), «Ставок на камені» («石上留泉»), а також «Сніг на зупинці Юцзян» («芋江驿雪»), «Гоа Тіцеє» («题伽椰山»), «Вручення монаху Чжигуану» («赠智光上人») та інші.

Четвертий тип віршів – це поезія, присвячена пам'яті і заслугам, а також вірші, створені у формі відповідей на твори інших учених. Приклади таких віршів включають «Тридцять сім віршів, присвячених Сянгу» («七言纪德诗三十首谨献司徒相公»), «Відповідь на вірші відомого брата Тяня Чженя, отримані від молодшого брата, який здобув ступінь бакалавра» («酬进士田成义兄赠»), «Відповідь на повернення юнака Ву, який здобув ступінь бакалавра, в рідні краї» («酬吴进士畝归江南»), «Відповідь на прощальні вірші для молодого Чжан Шао, колишнього бакалавра» («酬吴畝秀才昔别二绝句»), «Відповідь на прощання з молодим Ян Чжаном, колишнім бакалавром» («酬杨瞻秀才送别») та інші. Цей тип поезії акцентує на важливості шанування спадщини, виразів вдячності та взаємодії між літературними постатями та інтелектуальними спільнотами, втілюючи в собі синергію між пам'яттю і літературним спадком.

П'ятий жанр поезії можна класифікувати як твори, що спрямовані на опис народних танців, які були поширені у королівстві Сілла. Приклади цього жанру включають «Різноманітні пісні і вірші, присвячені місцевій музиці і танцям» («乡乐杂咏»), «Золота куля» («金丸»), «Місячний вихор» («颠») і подібні [1].

Чхве Чхівон різноманітно використовував різні форми поезії, включаючи семивірші, п'ятивірші, римовані куплети і вірші, які дотри-

мувалися старовинних правил поезії. Проте найпоширенішими формами в його творчості були семивірші та римовані куплети. Вся його поезія завжди була тісно пов'язана з реальним життям і з виразністю відображала його. Чхве Чхівон дотримувався переконання, що поет повинен уникати надмірного фантазування та не відходити від реальності [2, с. 52].с У своїх творах він критикував стилістику, яка відзначалася вільним експериментуванням з фантазією, таку як, наприклад, у вірші Лі Бо: «Піднявшись на крилах натхнення, пір'я в руці, гойдаючи п'ять гір, Поезія сміється, піднімаючись над Цангчжоу». Він розглядав такі витвори як «словесний фарс без сенсу».

Аналіз схожих та відмінних аспектів у творчості поетів доби Тан і Чхве Чхівона вимагає глибокого розгляду культурних та літературних контекстів, спільності і розбіжності між їхніми творчими підходами.

Природа та її сприйняття. так як і поети доби Тан, Чхве Чхівон, відзначається глибоким сприйняттям природи. Він використовує природні образи для вираження своїх почуттів і думок, через описи гір, річок, місяця та інших природних явищ.

Туга за рідним краєм. Туга за рідним краєм є спільною темою поетів доби Тан і Чхве Чхівона. У віршах віддається пошана та виражається відданість своїй Батьківщині. У Чхве Чхівона ця тема стає важливим виразом національної ідентичності.

Відносини з друзями та іншими людьми. Як в творчості поетів доби Тан, так і в творах Чхве Чхівона, можна віднайти теми дружби, листів та повідомлень між друзями. У них відображаються важливість людських відносин та спілкування. Чхве Чхівон входить у публічний діалог через свою поезію, відповідаючи на твори інших поетів або вступаючи в діалог з іншими ученими.

Пам'ять та заслуги. Чхве Чхівона виражає шану та вдячність перед пам'яттю і заслугами інших людей, що можна побачити у його творчості. Це відображення конфуціанського світосприйняття, де пошана перед заслугам людей минулого має велике значення. У творчості поетів доби Тан, хоча також присутній розгляд заслуг та пошани перед іншими, але менш акцентовано у порівнянні з творчістю Чхве Чхівона.

Тепер розглянемо відмінні аспекти:

Критика сучасної реальності. Чхве Чхівон активно критикує сучасну реальність у своїх віршах. Він виразно висловлює свої погляди на суспільні проблеми і політичні події свого часу.

У той час як поезія доби Тан, в більшості своїй, критикує реальність подаючи її у вигляді зображення подій минулого. Таким чином, сучасна критика Чхве Чхівона відрізняється від історичної перспективи доби Тан.

Тема народних танців. Одним із відмінних елементів творчості Чхве Чхівона є описи народних танців. Це не є типовим елементом творчості доби Тан, яка більше акцентується на природі, філософії та емоціях. Описи народних танців в поезії Чхве Чхівона можуть відображати його інтерес до народних традицій та культури.

У підсумку, творчість доби Тан і Чхве Чхівона має багато спільних елементів, таких як сприйняття природи, туга за рідним краєм, важливість відносин і пошани перед пам'яттю. Проте, вони також відрізняються за наявністю критики сучасної реальності в творчості Чхве Чхівона та темою народних танців, яка є унікальною для його поезії.

4. Унікальність віршів Чхве Чхівона: інтеграція морських мотивів у класичну поезію епохи Тан

В поезії Чхве Чхівона відзначають такі вірші: «Кам'яна вершина» («石峰»), «Прибій» («潮浪»), «Піщаний берег» («沙汀»), «Пожежа» («野烧»), «Зозуля» («杜鹃»), «Морські чайки» («海鸥»), «Небезпечні скелі на вершині гори» («山顶危石»), «Низькі сосни на кам'яній горі» («石山矮松»), «Червоне дерево з червоними листям» («红叶树»), «Гірський потік» («石山流泉»). У цих ліричних віршах, що відображають природу, можна відзначити кілька особливостей з художньої точки зору. В першу чергу, за своєю тематикою вони представляють собою досить новаторський підхід серед творчості китайських поетів епохи Тан. Море – це тема, яка залишалася відкритою для багатьох відомих поетів того часу, і навіть ті, які використовували фрази, такі як «Місячне сяйво над морем» («海上明月共潮生») з вірша «Квіти у весняній річці у місячну ніч» («春江花月夜») авторства Чжана Жосюя (张若虚), «Жовта ріка впадає в море» («黄河入海流») з вірша «Сходження на вежу Лелеки» («登鹳雀楼») авторства Вана Чжихуаня (王之涣), «Течія в море, що не повертається» («奔流到海不复») з вірша «Прийде час налити вино. Не видно господаря» («将进酒·君不见») авторства Лі Бо (李白), «Одна припливна вода виливається з моря як вода з чашки» («—泓海水杯中泻») з вірша авторства Лі Хе (李贺), в основному, використовували свою фантазію, замість того, щоб пропонувати прямий опис морського пейзажу. Більше того, багато поетів епохи Тан не мали можливості особисто спо-

стерігати за великим морем. Чхе Чхівон є одним з небагатьох, хто здійснив подорож морем. Перебуваючи в очікуванні сприятливої погоди перед поверненням на рідну землю, він провів зиму біля півніжні гори Дажу. У цей період він був захоплений морем, спостерігаючи його та відчуваючи його вплив, що в результаті відобразилося в його творчості, де відзначається освіжаючий і достовірний опис морського ландшафту. Чхе Чхівон детально описав характерні особливості морського пейзажу, концентруючись на зимовому аспекті моря. Відзначаються такі фрази, як «Сонце обпікає, і крок журавля уповільнюється» («日射凝霜鹤步迟»), з вірша «Ша-тін» («沙汀»), «Коріння в тріщинах каменів, листя легко псується» («石罅根危叶易乾»), «Заслуговують на заздрість сосни, що виживають у холоді» («应羨岩松保岁寒»), з вірша «Зозуля» («杜鹃») та «Співаю в холодному лісі і відчуваю сум» («吟对寒林却惆怅»), з вірша «Дерево з червоним листям» («红叶树»), які відтворюють зміни природних сезонів у тексті. Чхе Чхівон не тільки стикається безпосередньо з нескінченними морськими хвилями, але також обирає звичайні об'єкти, які можна знайти на його березі, щоб створити образи в своїх віршах. Такі твори, як «Морська чайка» («海鸥»), «Небезпечна скеля» («危石») і «Низькорослі сосни» («矮松»), є вкрай рідкісними явищами в китайській поезії епохи Тан. Включення таких елементів у його поезію робить її винятковою і оригінальною.

Поезія Чхе Чхівона також відзначається майстерністю у відображенні природи. Коли він відправився на схід своїм човном і пропливав біля гори Дачжущань (大珠山), він створив серію з десяти віршів, у яких чутно звуки вітру і місячного світла. Ці десять віршів можна вважати найкращими зразками його ліричної поезії про природу.

Висновки й перспективи подальших наукових досліджень у цьому напрямку. Розгляд біографії та творчості корейського поета Чхе Чхівона, дозволяє зробити з наступні висновки:

Порівняльний аналіз структурних особливостей класичної китайської поезії форми «ши» та віршів корейського поета Чхе Чхівона дозволяє нам відзначити, що поезія Чхе Чхівона відзначається виразністю та глибоким змістом, і вона має велике значення як для корейської, так і для китайської літературної спадщини. Структура танських віршів, характерних для класичної китайської поезії, включає в себе чотири двовірші, кожен з яких

виконує певну функцію в розкритті теми вірша. У віршах Чхе Чхівона зберігається загальна структура з 4 рядків, але він не завжди дотримується жорсткого розподілу на двовірші, і автор має велику свободу в обранні літературних засобів для виразу своїх почуттів та думок. В цілому, вірші Чхе Чхівона вказують на вплив класичної китайської літературної традиції віршування, але вони також демонструють авторську креативність і вільність у вираженні своїх ідей та почуттів.

Аналіз творчості Чхе Чхівона допомагає розкрити спільні та відмінні аспекти між його творчістю та традиціями віршування доби Тан. Спільність у сприйнятті природи, смутку за рідним краєм, важливість людських відносин та пошани перед пам'яттю, яскраво виражені як в поезії доби Тан, так і у творчості Чхе Чхівона. Водночас, Чхе Чхівон активно критикує сучасну реальність у своїх віршах, висловлюючи свої погляди на суспільні проблеми та політичні події, що відрізняє його підхід від поезії доби Тан. Крім того, його описи народних танців є унікальним елементом творчості, та не зустрічаються в поезії Тан.

Відзначимо унікальності його творчості, особливо в контексті класичної поезії епохи Тан. Його вірші, такі як «Кам'яна вершина», «Прибій», «Піщаний берег», «Пожежа», «Зозуля», «Морські чайки», «Небезпечні скелі на вершині гори», «Низькі сосни на кам'яній горі», «Червоне дерево з червоним листям» і «Гірський потік» відзначаються інтеграцією морських мотивів у класичну поезію Тан та мають кілька ключових особливостей. В першу чергу, ці вірші відрізняються за новаторським підходом до тематики. Хоча морська тематика була популярною серед китайських поетів епохи Тан, Чхе Чхівон приніс у неї нову бачення, деталізованість та оригінальність, яка робить його творчість відмінною від інших. Другий важливий аспект – це деталізований опис морського ландшафту. Внаслідок особистого досвіду подорожі через море і перебування біля моря, Чхе Чхівон зміг глибше сприймати та передавати враження від морського пейзажу: його описи морських образів освіжають та достовірні.

Біографія та творчість Чхе Чхівона представляє важливий матеріал для аналізу та дослідження літературних феноменів Китаю та Кореї. Детальний розгляд впливу класичної літератури Китаю на творчість корейських поетів може бути корисним у нових наукових розвідках у галузі літературознавства, історії східної літератури та перекладознавства.

Список літератури:

1. 陈尚君. 崔致远的诗歌. 文史知识. 2018. 11. 頁 18–22.
2. 韦旭昇著. 韩国文学史. 北京: 北京大学出版社, 2008. 427 页.
3. 何鸢. 朝鲜古代新罗诗人崔致远诗作初探. 东疆学刊. 1986. 01. 頁 32–40.
4. 董学芳. 第一座外国名人纪念馆—崔致远纪念馆建设的探索与实践. 东南文化. 2010. 3. 頁 38–45.
5. 党银平. “东国文学之祖”崔致远生卒年考. 辽宁师范大学学报: 社会科学版. 2001. 24.5. 頁 76–79.
6. 金东勋. 晚唐著名朝鲜诗人崔致远. 中央民族学院学报. 1985. 1. 頁 75–82.
7. 赵诚焕. 追随崔致远在中国唐代的历史遗迹. 阴山学刊: 社会科学版. 2001. 1. 頁 52–60.

Kostanda I. O. CROSS-CULTURAL INTERACTION: THE INFLUENCE OF CHINESE CLASSICAL POETRY ON THE CREATIVITY OF THE KOREAN POET CHWE CHIWON (최치원)

This research paper examines the cross-cultural interaction between Chinese classical poetry and the work of the famous Korean poet Choi Chi-won. The author examines the influence of Chinese poetry on the literary tradition of Korea during different historical periods, focusing on the peculiarities of this interaction during the Korean Silla dynasty. The article examines in detail key aspects of the Chinese poetic tradition that may have influenced Choi Chi-won's work, including linguistic and structural aspects of poetry. Choi Chi-won is a Korean poet and writer who had a great influence on Korean literature and is known for his poems during the Korean Silla dynasty. The article examines the life and literary journey of Choi Chi-won, including his travels to the Chinese Tang Empire, his participation in examinations, and his service in government institutions. The study reveals important aspects of the influence of Chinese classical poetry on the work of the Korean poet, as well as the role of cultural exchanges in the development of literary traditions. Analyzes how Chinese poetry became a source of inspiration for Korean poets and how it influenced the development of Korean poetic form. The relevance of the research is due to the need to expand and deepen knowledge about the history of literature and culture, as well as increased interest in intercultural interaction and cultural heritage in the context of globalization. The article not only examines the influence of Chinese classical poetry on the work of the Korean poet Choi Chi-won, but also shows that cross-cultural interaction in literature is an important aspect of the development and preservation of cultural traditions. This article allows us to consider the specifics of the interaction between China and Korea in the literary sphere and to identify the innovative elements that Choi Chiwon introduced in his work. Further research in this area can contribute to a deeper understanding of cultural heritage and intellectual exchanges between different countries and peoples. In addition, they can help open up new avenues for international cooperation and cultural exchange, thereby contributing to the preservation and development of diverse cultural traditions in an increasingly globalized world.

Key words: wenyang, ancient Korean literature, ancient Chinese literature, Choi Chiwon, cross-cultural interaction, Silla era, Tang era.